

בש"פ 2853/17 - מדינת ישראל, עו"ד תומר סגלוביץ' נגד עו"ד אבי כהן

בבית המשפט העליון

בש"פ 2853/17

לפני: כבוד השופט י' דנציגר

המבקשת:

מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב:

פלוני

בקשה להארכת מעצר חמישית לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996

בשם המבקשת:

עו"ד תומר סגלוביץ'

בשם המשיב:

עו"ד אבי כהן

החלטה

לפני בקשה חמישית להארכת מעצרו של המשיב לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), ב-90 ימים נוספים שמנינם מיום 7.4.2017, או עד למתן פסק דין בעניינו בתפ"ח 24984-07-15 בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו, לפי המוקדם מבין המועדים.

עמוד 1

רקע

1. נגד העורר ו-17 נאשמים נוספים הוגש ביום 13.7.2015 כתב אישום, אשר תוקן לאחר מכן ביום 29.6.2016 וכן ביום 13.11.2016, הכולל 13 אישומים, במסגרת פרשה אשר זכתה לכינוי "פרשה 512". נוכח היקפו של כתב האישום, יובאו להלן בתמצית עיקרי האישומים הרלוונטיים למשיב שלפני בלבד (אישומים 1, 2, 4 ו-13), ולצורך הקיצור לא יובא חלקם של הנאשמים האחרים בכתב האישום.

לפי האישום הראשון שבכתב האישום, הנאשמים ומעורבים נוספים היו מאוגדים בארגון פשיעה בינלאומי, בראשו עמד הנאשם 1, יצחק אברג'יל (להלן: אברג'יל). ארגון הפשיעה פעל בתבנית מאורגנת, היררכית ושיטתית, החל משנת 2002 ועד לשנת 2006 לכל הפחות (להלן: הארגון). הארגון, כנטען, הורכב מקבוצות עברייניות שונות שבראש כל אחת מהן עמד מנהל שהיה בקשר ישיר עם אברג'יל ופעל לקידום מטרות הארגון. לפי הנטען, פעילות הארגון כללה, בין היתר, ייבוא, ייצוא, סחר והספקה של סמים בהיקפים נרחבים בין מדינות שונות בעולם; ביצוע עבירות אלימות חמורות בישראל אשר כללו מעשי רצח וניסיונות רצח, על רקע סכסוכים בין קבוצות עברייניות יריבות; ועבירות מס והלבנת הון. בגין אישום זה יוחסה למשיב עבירה של ניהול ומימון פעילות בארגון פשיעה, לפי סעיפים 2(א)(1) ו-2(א)(2) לחוק מאבק בארגון פשיעה, התשס"ג-2003 (להלן: חוק ארגון פשיעה).

האישום השני שבכתב האישום נסב על מכירתם של כ-800 ק"ג סם מסוכן מסוג קוקאין, אשר הוסלקו במכונה תעשייתית בפרו, ועל חלוקת הכספים שיתקבלו ממכירתם. בהתאם לתוכנית, נמכרו חלק מהסמים בשווי המוערך ביותר מ-32.5 מיליון ש"ח, וסכום זה התחלק בין המעורבים, כאשר חלק מהכסף שימש לאחר מכן לשם מימון פעילותו הפלילית של הארגון. בגין אישום זה יוחסו למשיב עבירות של ייצוא, ייבוא, מסחר והספקה, במסגרת ארגון פשיעה, לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח משולב], התשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים המסוכנים), בצירוף סעיף 3 לחוק ארגון פשיעה; ועשיית פעולה ברכוש אסור, במסגרת ארגון פשיעה, לפי סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000, בצירוף סעיף 3 לחוק ארגון פשיעה.

האישום הרביעי שבכתב האישום נסב על אחד מניסיונות ההתנקשות שתכנן הארגון בזאב רוזנשטיין (להלן: רוזנשטיין) אשר היה מסוכסך עם מי מחברי הארגון, על ידי הפעלת מטען חבלה ברחוב יהודה הלוי בתל אביב. האישום מתאר בפירוט את שלבי תכנון ניסיון ההתנקשות ואת אופן מימונו. ביום 11.12.2003 הופעל מטען החבלה, והפעלתו הובילה למותם של שלושה אנשים, ולפציעתם של רבים אחרים, וביניהם רוזנשטיין, מאבטחיו ועוברי אורח תמימים. בגין אישום זה יוחסו למשיב שלוש עבירות של רצח לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); שלוש עבירות של חבלה בכוונה מחמירה במסגרת ארגון פשיעה, לפי סעיף 329(א)(3) לחוק, יחד עם סעיף 3 לחוק ארגון פשיעה; פציעה בנסיבות מחמירות במסגרת ארגון פשיעה, לפי סעיף 334 ו-335(א)(2) לחוק, יחד עם סעיף 3 לחוק ארגון פשיעה (ריבוי עבירות); גרימת חבלה של ממש במסגרת ארגון פשיעה, לפי סעיף 380 לחוק יחד עם סעיף 3 לחוק ארגון פשיעה (ריבוי עבירות); וקשירת קשר לפשע במסגרת ארגון פשיעה, לפי סעיף 449(א) לחוק יחד עם סעיף 3 לחוק ארגון פשיעה.

לפי האישום ה-13 שבכתב האישום, המשיב פעל במהלך השנים על מנת להתחמק מתשלום מס או על מנת לסייע לאחרים להתחמק מתשלום מס, בגין הכנסותיהם של חברי הארגון מעסקאות הסמים שבוצעו במסגרתו, בסכום כולל של מאות מיליוני שקלים. בגין אישום זה יוחסו למשיב עבירות של התחמקות ממס או סיוע לאחר להתחמק ממס במרמה, עורמה ותחבולה במסגרת ארגון פשיעה (ריבוי עבירות) לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה, התשכ"א-1961 בצירוף סעיף 3 לחוק ארגון פשיעה.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המבקשת בקשה למעצרו של המשיב עד לתום ההליכים נגדו. ביום 31.3.2016, לאחר מספר דחיות בדיוני המעצר, מסר המשיב בפתח הדיון כי הוא מסכים למעצרו עד לתום ההליכים, נוכח העובדה שהוא ממילא מרצה עונש מאסר, ומשכך הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו עד תום ההליכים נגדו.
3. ביום 6.4.2016 האריך בית משפט זה (השופט מ' מזוז) את מעצרו של המשיב בהסכמתו ב-150 ימים, החל מיום 13.4.2016 (בש"פ 2865/16). משלא הסתיים משפטו לאחר תשעה חודשים, הגישה המבקשת לבית משפט זה בקשה שנייה להארכת מעצרו של המשיב, ובהסכמת הצדדים, הוארך מעצרו ב-60 ימים נוספים, החל מיום 10.9.2016 (בש"פ 6623/16).
4. ביום 26.10.2016 הודיעו הצדדים כי הגיעו להסכמה לפיה יוגש תסקיר מעצר בעניינו של המשיב. המשיב נתן הסכמתו לקיומן של ראיות לכאורה, בכפוף לשמירה על זכותו לשוב ולעלות טענות לענין הראיות בכל שלב, וזאת נוכח מצבו הרפואי והצורך הדחוף בקבלת תסקיר. בהתאם, הורה בית המשפט המחוזי על עריכת תסקיר מעצר בעניינו של המשיב, אשר יתייחס בין היתר לאפשרות של מעצר בפיקוח אלקטרוני. ביום 15.11.2016 הונח לפני בית המשפט תסקיר מעצר, אשר במסגרתו לא בא שירות המבחן בהמלצה על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר. ביני לביני, ביום 27.10.2016 האריך בית משפט זה (השופט א' שהם), בהסכמת המשיב, את מעצרו בעשרים ותשעה ימים, החל מיום 26.10.2016 (בש"פ 7912/16).
5. ביום 2.11.2016 פנה המשיב לבית המשפט המחוזי ב"בקשה דחופה לשחרור ממעצר". ביום 2.12.2016 דחה בית המשפט המחוזי את בקשתו זו של המשיב, נוכח מסוכנותו "פורצת הגבולות", הנלמדת הן מהעבירות המיוחסות לו והן מעברו הפלילי המכביד, וכן נוכח חשש ממשי מפני שיבוש הליכי משפט. עם זאת, הורה בית המשפט לשב"ס להוציא את המשיב לכל הטיפולים הרפואיים הנדרשים לו, במסגרת תכנית הטיפול שהותוותה על ידי בית החולים תל השומר.
6. ביום 11.1.2017 הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו, וקבע כי קיימות בעניינו ראיות לכאורה. בד בבד, הורה בית משפט זה (השופט מ' מזוז) ביום 11.1.2017 על הארכת מעצרו של המשיב, אשר נתן הסכמתו לכך, בתשעים ימים נוספים, שמנינם החל ביום 7.1.2017 (בש"פ 70/17).
7. ביום 14.2.2017 דחה בית משפט זה (השופט י' עמית) את עררו של המשיב על החלטת בית המשפט המחוזי מיום 11.1.2017. בית המשפט קבע כי הוא שותף "למסקנתו של בית משפט קמא לפיה ישנן ראיות לכאורה בכל הנוגע לאישומים הראשון והרביעי, ואילו באשר לאישום השני ישנה חולשה ראייתית". בית המשפט עמד בהחלטתו על המסוכנות הגבוהה הנלמדת מן המשיב, אשר "הפשע הוא תורתו-אומנותו", וכן דחה את טענות המשיב להפליה בינו לבין נאשמים אחרים בפרשה אשר שוחררו למעצר בפיקוח אלקטרוני. באשר לחלופת המעצר; בית המשפט קבע כי חרף מצבו הרפואי של המשיב אשר לקה במחלת הסרטן, אין מקום לשחררו לחלופת מעצר, וזאת לאור המסוכנות הנשקפת ממנו והחשש לשיבוש הליכי משפט המתקיים בעניינו.
8. ביום 1.3.2017 דחה בית המשפט המחוזי את בקשתו של המשיב להורות על הכנת תסקיר משלים אשר יבחן את מצבו הרפואי העדכני. בית המשפט עמד על החלטתו של בית משפט זה, שניתנה כשבועיים בלבד עובר למועד החלטתו שלו, וקבע כי לא מתקיימות נסיבות המצדיקות בחינה מחודשת של ההחלטה בעניין מעצרו של המשיב. בין נימוקיו, ציין בית המשפט המחוזי כי הונח לפניו מכתב מיום 27.2.2017 מטעם מרכז רפואי שב"ס, וממנו עולה כי המשיב אכן חולה במחלת הסרטן ומצבו הרפואי "אינו מן המשופרים", אולם לאחרונה חלה "התאוששות במצבו". בקשה נוספת לעיון חוזר שהגיש המשיב מספר ימים לאחר מכן, נדחתה גם היא על ידי בית המשפט המחוזי, ביום 7.3.2017.

9. באשר להליך העיקרי; אין חולק כי בהליך העיקרי חלו עיכובים לא מבוטלים, אשר נבעו, בין היתר, מהיקף הראיות בתיק, ומקשיים שהתעוררו סביב סוגיית ייצוגם של חלק מהנאשמים, ובייחוד סביב ייצוגו של אברג'יל. כך גם חל עיכוב בשל הצורך לגבש רשימת עדים חדשה, וזאת בעקבות הסכמות אליהן הגיעו הצדדים אשר ייתרו את הצורך בשמיעתם של עדים רבים.

טענות הצדדים

10. המבקשת טוענת - באמצעות בא כוחה, עו"ד תומר סגלוביץ' - כי עילות המעצר מתקיימות בעניינו של המשיב בעוצמה גבוהה ביותר. כמו כן, נטען כי לא ניתן להקל ראש במסוכנות הנשקפת מהמשיב, הנלמדת מהעבירות החמורות המיוחסות לו ובראשן עבירות הרצח, כמו גם מעברו הפלילי המכביד, הכולל 10 הרשעות קודמות בעבירות רכוש, אלימות, סמים, קשירת קשר לפשע, הימורים ושוחד. המבקשת הטעימה כי הרשעתו האחרונה היא משנת 2015, אז הורשע בעבירה של סחיטה באיומים, והושת על המשיב עונש מאסר בן 24 חודשים. לענין מסוכנותו של המשיב; המבקשת הפנתה להחלטתו של בית המשפט המחוזי (השופט ב' שגיא) מיום 11.1.2017, וכן להחלטתו של בית משפט זה (השופט י' עמית) מיום 14.2.2017, בהן עמדו בתי המשפט על מסוכנותו הגבוהה של המשיב. באשר להליך העיקרי; המבקשת טוענת כי על אף העיכובים שחלו, בעיקר בשל סוגיית הסדרת ייצוגו של אברג'יל, שמיעת פרשת התביעה החלה זה מכבר, כאשר 12 עדי תביעה כבר העידו, וכן התייתרה עדותם של עדים רבים נוספים. המבקשת מוסיפה כי נכון לעת הזו, קבועים דיונים נוספים במהלך כל חודש אפריל 2017, והחל מיום 7.5.2017 צפויה להתחיל שמיעת עדות עדי המדינה.

11. המשיב מלין - באמצעות בא כוחו, עו"ד אבי כהן - על העיכוב המשמעותי שחל בניהול ההליך העיקרי עד כה, אשר לו אין חלק בגרימתו. עוד טוען המשיב, כי עסקינן בכתב האישום מורכב, המונה אישומים רבים, ובנסיבות אלה ניהול התיק אמור להימשך מספר שנים, וסופו אינו נראה באופק. נוכח זאת, וכן נוכח מצבו הרפואי הקשה של המשיב, הסובל מסרטן, ישנה הצדקה לשחררו ממעצר מאחורי סורג וברית, או לכל הפחות להורות על עריכת תסקיר עדכני, אשר יבחן את מצבו הנוכחי ואת אפשרות שחרורו לחלופת מעצר. יתר על כן, המשיב טוען כי מעורבותו בעבירות מושא כתב האישום הינה פחותה יחסית, כאשר מיוחסת לו מעורבות רק בארבעה מתוך 13 האישומים. לא זו אף זו, נטען כי העבירות המיוחסות למשיב בוצעו לכאורה לפני למעלה מ-13 שנים ועל חלקן חלה כבר התיישנות, וכן נטען כי הקבוצה העבריינית אשר המשיב עמד לכאורה בראשה אינה קיימת כבר למעלה מעשור. לבסוף, טוען המשיב להפליה, נוכח שחרורם של חלק מהנאשמים האחרים לחלופת מעצר.

דיון והכרעה

12. לאחר שעיינתי בנימוקי הבקשה ובתגובת המשיב לה, ולאחר ששמעתי את טענות הצדדים בדיון שנערך לפני, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להתקבל.

13. כידוע, סעיף 61(א) לחוק המעצרים קובע כי נאשם אשר נתון במעצר לאחר הגשת כתב האישום נגדו, למשך תקופה של תשעה חודשים, ומשפטו טרם הסתיים, ישוחרר מן המעצר. חריג לכלל זה מצוי בסעיף 62 לחוק המעצרים, ולפיו "רשאי שופט של בית המשפט העליון לצוות על הארכת המעצר או על מעצר מחדש ובכלל זה על מעצר בפיקוח אלקטרוני, לתקופה שלא תעלה על 90 ימים, ולחזור ולצוות כך מעת לעת". בבואו לבחון בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים, על בית המשפט לאזן בין הפגיעה המתמשכת בחירותו של נאשם, המצוי במעצר עוד בטרם הרשעתו בדיון, לבין הצורך בהגנה על שלום הציבור ובטחונו. במסגרת איזון זה, נדרש בית המשפט ליתן את הדעת לשיקולים שונים, וביניהם: קצב התקדמות ההליך העיקרי; חלוף הזמן מאז הושם הנאשם במעצר; חומרת העבירות המיוחסות לנאשם

ונסיבותיהן; מידת המסוכנות הנשקפת מהנאשם; והחשש מפני שיבוש הליכי משפט (ראו למשל: בש"פ 7533/16 מדינת ישראל נ' גנגינה, פסקה 25 (23.11.2016); בש"פ 6581/14 מדינת ישראל נ' מונדר, פסקה 14 (2.11.2014)).

14. בענייננו, זוהי כבר בקשתה החמישית במספר של המבקשת להארכת מעצרו של המשיב, המצוי תקופה ממושכת במעצר מאחורי סורג ובריא. נוכח השלב ההתחלתי יחסית בו מצוי ההליך העיקרי, כמו גם היקפו הרחב של כתב האישום שבגיניו עומד המשיב לדין, ברור כי ההליך העיקרי אינו קרוב לקיצו. כידוע, ככל שתקופת המעצר מתארכת, כך נעה נקודת האיזון האמור אל עבר זכותו של המשיב, שטרם הורשע בדין, לחירות (ראו למשל: בש"פ 4084/15 מדינת ישראל נ' דלו, פסקה 8 (25.6.2015); בש"פ מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 23 (5.1.2009)) ואולם, בית משפט זה עמד לא אחת על כך שאמת המידה לבחינת קצת התקדמות ההליך העיקרי בתיק כבענייננו, המתייחס למערך מורכב ומסועף של ארגון פשיעה, המורכב ממספר רב של נאשמים, והמונה אישומים רבים, אינה זהה בהכרח לאמת המידה לבחינת קצת ההתקדמות של תיקים אחרים (ראו למשל: בש"פ 8840/11 מדינת ישראל נ' זגורי, פסקה 8 (13.12.2011); בש"פ 2151/12 מדינת ישראל נ' דרי, פסקה 13 (5.4.2012)). בענייננו, העיכובים שחלו עד כה בהליך העיקרי אכן מעוררים קושי, אולם קושי זה אינו רובץ לפתחה של המבקשת, והוא נובע, בין היתר, מהמורכבות המאפיינת תיקים כגון התיק דנא, ומהבעיות שהיו כרוכות בהסדרת ייצוגו של אברג'יל. יצוין, כי מדברי המבקשת בדיון שהתנהל לפני עולה כי צפויה התקדמות משמעותית בקצב שמיעת העדויות, ויש לקוות כי ההליך יתנהל מעתה בקצב המניח את הדעת.

15. באשר למסוכנות הנשקפת מהמשיב, ולחשש לשיבוש הליכי משפט; נדמה שאין חולק בדבר המסוכנות הנשקפת מן המשיב, הנלמדת מן העבירות החמורות המיוחסות לו, וכמי שהיה בעל תפקיד מרכזי בארגון. ייתכן כי העובדה שהעבירות המיוחסות למשיב בוצעו, לכאורה, לפני למעלה מעשור, היה בה כדי להקהות במידה מסוימת ממסוכנותו. אולם עיון בגיליון הרשעות הקודמות של המשיב מגלה כי קיים לחובתו עבר פלילי עשיר, הכולל הרשעות בשבעה הליכים נפרדים, כולם מהעשור האחרון, וביניהן הרשעות בגין קשירת קשר לפשע; מתן שוחד; העלבת עובד ציבור; תקיפת שוטר וסחיטה באיומים. בהחלטתו של בית משפט זה מיום 14.2.2017, עמד השופט י' עמית על מסוכנותו הגבוהה של המשיב, כמו גם על החשש הנשקף ממנו לשיבוש הליכי משפט ולהשפעה על עדים, חשש המתחדד נוכח העובדה כי בתיק אמורים להישמע מספר עדי המדינה אשר עדותם טרם החלה, ובשים לב לכך שבתיק קודם בו הורשע, נרצח עד מדינה עובר לשמיעת עדותו. כלל השיקולים שעמדו בבסיס החלטתו של השופט י' עמית, אשר ניתנה כחודש אחד בלבד עובר לכתיבת שורות אלה, עומדים בעינם גם היום, וסבורני כי משקלם מטה את הכף לטובת הותרתו של המשיב במעצר מאחורי סורג ובריא.

16. באשר לטענותיו של המשיב בהתייחס לאפשרות שחרורו לחלופת מעצר נוכח מצבו הרפואי, ולטענתו כי הותרתו במעצר מפלה אותו לעומת נאשמים אחרים בפרשה; לא מצאתי כי יש בטענות אלה כדי להטות את הכף לעבר שחרורו של המשיב לחלופת מעצר. לענין מצבו הרפואי של המשיב, אשר חלה במחלת הסרטן; לפי חוות הדעת מטעם "מרכז רפואי שב"ס" מיום 27.2.2017, הטיפולים אותם עבר המשיב בבית החולים תל השומר הסתיימו במהלך חודש פברואר 2017. בחוות הדעת צוין כי לאחרונה חלה התאוששות במצבו, אשר ניכרת גם בבדיקות המעבדה. נוכח זאת, קבע בית המשפט המחוזי (השופט ג' גונטובניק) בהחלטתו מיום 1.3.2017, כי אין הצדקה בשלב זה להורות על שחרור לחלופת מעצר, ואף לא להורות על הכנת תסקיר משלים שיבחן אפשרות זו. הגם שמשאלתו של המשיב להחלים ממחלתו בביתו כשלצידו קרוביו מובנת מאליה, גם אני סבור כי לעת הזו אין מקום לבחון חלופת מעצר, מן הטעמים המפורטים לעיל. עם זאת, נהיר כי בחלוף הזמן, וככל שישתנו הנסיבות, תהא הדרך פתוחה לפני המשיב לפנות לבית המשפט בבקשה לשחרור ממעצר או להקלה בתנאיו. באשר לטענת ההפליה; בהחלטתו מיום 14.2.2017 דחה השופט י' עמית את טענתו זו של המשיב (ראו פסקה 16), ואיני מוצא לנכון לקבוע אחרת. כך או כך, אין בטענה זו כדי להטות את כף המאזניים לטובת שחרורו של המשיב.

17. אשר על כן, בקשת המבקשת להארכת מעצרו של המשיב ב-90 ימים נוספים שמניינם מיום 7.4.2017, או עד למתן פסק דין בעניינו בתפ"ח 24984-07-15 - מתקבלת.

ניתנה היום, כ"ג בניסן התשע"ז (19.4.2017).

ש ו פ ט

העותק כפוף לשינויי עריכה וניסוח. W03.doc_17028530 דש